

**BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.**

**SİNERJİ SİRKÜLER RAPOR**

**Sirküler Tarihi: 08.10.2018**

**Sirküler No : 2018/30**

**TÜRK LİRASI CİNSİNDEN SÖZLEŞME YAPILMASI ZORUNLULUĞU VE  
UYGULAMAYA GETİRİLEN İSTİSNALAR**

Bilindiği üzere 13 Eylül 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 32 sayılı "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Karar"da önemli değişiklikler yapıldı.

Anılan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Türkiye’de yerleşik kişilerin, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca belirlenen haller dışında, kendi aralarındaki menkul ve gayrimenkul alım, satım, taşıt ve finansal kiralama dahil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedelini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramayacakları hükme bağlandı. Söz konusu Karar, Bankalardan çekilen döviz kredilerini kapsamıyor.

Karara göre, önceden yabancı para cinsinden belirlenen sözleşmeler de 13 Ekim 2018 tarihine kadar Türk Parasına çevrilmek zorunda.

Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere veya emtiaya endekslenen sözleşmeler de dövize endeksli sözleşme olarak değerlendirilecek.

Dövizle imzalanmış mevcut sözleşmeler TL'ye çevrilirken, geçerli olacak TL tutarı için tarafların mutabakatı aranacak. Taraflar arasında mutabakat sağlanamazsa 2 Ocak 2018 tarihinden önce imzalanmış olan sözleşmeler için 2 Ocak tarihli Merkez Bankası efektif satış kuru dikkate alınacak. Bu kur dolar cinsinden imzalanan sözleşmeler için 3.77 TL, Euro cinsinden imzalan sözleşmeler için ise 4,55 TL. Ancak bu şekilde yapılacak belirlemede sözleşme bedelleri, 2/1/2018 tarihinde TL'ye çevrilen tutarların, sözleşme bedellerinin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için ilan ettiği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılabilecek.

13 Eylül 2018 tarihinden önce akdedilmiş bulunan iş makineleri dahil taşıt kiralama sözleşmelerinde TL'ye çevrilme zorunluluğu bulunmuyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca 6 Ekim 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile uygulamanın usul ve esasları ile uygulamaya getirilen istisnalar ayrıntılı bir şekilde açıklandı.

Anılan Tebliğ özetle aşağıdaki düzenlemeleri içeriyor:

## **BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.**

### **1. TL Cinsinden Belirlenmesi Zorunlu Sözleşmeler:**

Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri (konusu serbest bölgeler dahil) yurt içinde yer alan;

- a) Gayrimenkul kiralama ve satış sözleşmelerinde,
- b) Yurt dışında ifa edilecekler dışında kalan kendi aralarında akdedecekleri iş sözleşmelerinde,
- c) Yapım, inşaat, bakım, onarım ve yüklenim sözleşmelerinde,
- d) Danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dahil hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramayacaklar.

### **2. Döviz Cinsinden Düzenlenebilecek Sözleşmeler:**

Aşağıda belirtilen sözleşmelerin döviz cinsinden ve dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün:

- a) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,
- b) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- c) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- d) Türkiye’de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri.
- e) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri (iş makineleri dahil taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan) menkul satış sözleşmeleri,
- f) (İş makineleri dahil taşıt kiralama sözleşmeleri dışında kalan) menkul kiralama sözleşmeleri,
- g) Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri,
- h) Finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri,

**BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.**

i) Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralaması dışında kalan sözleşmeler,

ii) Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası andlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmeler,

j) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmeleri,

k) Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların Türkiye’de yerleşik kişilerle döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri haricindeki sözleşmeler.

Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketler de Türkiye’de yerleşik şirket olarak değerlendirilecek.

**Saygılarımızla,**

**Erdal SÖNMEZ & Bülent ERSAN**  
**SİNERJİ Bağımsız Denetim**  
**Danışmanlık ve Yeminli Mali Müşavirlik Ltd. Şti.**